

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:91

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Montessoriskolan Trilobiten
Linköpings kommun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Montessoriskolan Trilobiten i Linköpings kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Montessoriskolan Trilobiten i Linköping. Besök gjordes i skolan den 27 april 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner. Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets hemsida (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar endast områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete, då inga brister i verksamheten har konstaterats.

Skolverket avser att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Montessoriskolan Trilobiten genomgående håller god kvalitet. Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter grundskolan skall förmedla. Eleverna når goda kunskapsresultat och verksamheten bedrivs i en stimulerande och trygg lärande miljö. Personalen har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och ett stort engagemang för skolarbetet.

Skolverket bedömer att Montessoriskolan Trilobiten alltjämt uppfyller kraven för godkännande för den fristående grundskolan och har därmed fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Uppföljningen på skolnivå av måluppfyllelsen i andra ämnen än svenska, matematik och engelska bör förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör utvecklas till att bli ett tydligt samlat dokument för att beskriva skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Karin Nilsson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också tf enhetschef Per Lennermark samt undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Linköpings kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående skolan Montessoriskolan Trilobiten förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Montessoriskolan Trilobiten den 27 april 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet läsåret 1998/99. Den senaste inspektionen av skolan gjordes läsåret 1999/2000 (beslut dnr 99:3727). Beslutet innebar ett konstaterande att skolan vid detta tillfälle uppfyllde villkoren för godkännande för den fristående förskoleklassen, den fristående grundskolan och den fristående särskolan.

Inspektionen inriktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga gällande författningar.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion) .

Skolverket följer upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels hämtat ur den dokumentation som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels ur den information som framkommit vid inspektionsbesöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat

sätt har använts. Huvudmannen för Montessoriskolan Trilobiten har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Vid inspektionsbesöket intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Linköpings kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen utnyttjar regelbundet sin rätt till insyn vid fristående skolor i kommunen och har därvid inte funnit anledning till någon anmärkning mot Montessoriskolan Trilobiten.

Beskrivning av skolan

Montessoriskolan Trilobiten	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	45
Skolbarnsomsorg	50
Förskoleklass	11
Grundskola	72

Skolverket godkände Montessoriskolan Trilobiten i Linköpings kommun som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut den 8 augusti 1997 (dnr 1997:0845). Skolan har även fått tillstånd (dnr 1997:0846) att bedriva grundsärskola för årskurserna 1–6 och den 10 november 1999 (dnr 1999:2193) godkännande att bedriva förskoleklass. Verksamheten vid Montessoriskolan Trilobiten startade läsåret 1998/99. Skolans profil är Montessoripedagogik. Huvudman för skolan är Montessoriskolan i Linköping AB med organisationsnummer 556505-3294.

De flesta eleverna är folkbokförda i Linköpings kommun, men skolan har även två elever från Mjölby kommun.

Montessoriskolan Trilobiten är inrymd i en f.d. habiliteringsklinik som är renoverad och anpassad för verksamheten. Till skolan hör även en förskola, som dock inte omfattas av inspektionen, för 45 barn i åldern 1–5 år. Vid inspektionstillfället pågick förberedelser för öppnandet av två nya avdelningar för ytterligare 35 barn.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Montessoriskolan Trilobiten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att verksamheten inom Montessoriskolan Trilobiten genomgående håller god kvalitet. Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter grundskolan skall förmedla. Eleverna når goda kunskapsresultat och verksam-

heten bedrivs i en stimulerande och trygg lärande miljö. Personalen har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och ett stort engagemang för skolarbetet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Uppföljningen på skolnivå av måluppfyllelsen i andra ämnen än svenska, matematik och engelska bör förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör utvecklas till att bli ett tydligt samlat dokument för att beskriva skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Montessoriskolan Trilobiten arbetar utifrån lokala bearbetningar av de nationella kursplanemålen i samtliga ämnen och konkretiseringar i form av planer uppdelade i moment till vilka ett självinstruerande arbetsmaterial hör. I ”Min skoldagbok” som är en loggbok för planering och utvärdering följer varje elev kontinuerligt upp den egna kunskapsutvecklingen.

I ämnena svenska, matematik och engelska använder sig skolan av Skolverkets diagnoser och nationella prov samt test som huvudmannen för den kommunala skolan beslutat använda i bl.a. förskoleklassen och årskurs 3. Skolan använder dessutom andra testmaterial i svenska och matematik.

Förskollärarens sammanfattande bedömning och resultat av screeningtestet ”Vad sa du fröken?” visar att barnen i förskoleklassen har en god språklig medvetenhet.

Alla elever i årskurs 2 bedöms 2005 utifrån resultaten av de nationella diagnoserna nå målen i ämnena svenska och matematik för skolår 5. Andelen elever som uppnått målen i ämnena svenska, matematik och engelska i årskurs 5 har minskat något under senare år. Eftersom antalet elever i varje årskurs är litet motsvaras dock den procentuella minskningen endast av någon enstaka elev. Vare sig i resultatsammanställningar i dessa ämnen eller i intervjuer med lärare framgår någon signifikant skillnad mellan pojkars och flickors studieresultat. I övriga ämnen försvåras bedömningen av måluppfyllelsen eftersom skolan inte har en samlad bild över tid av kunskapsresultaten i relation till de nationella målen.

En bärande idé i Montessoripedagogiken är att eleverna ges möjligheter att utveckla sina förutsättningar, själva välja arbetsuppgifter under vuxnas ledning och i egen takt arbeta med dessa. Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder goda förutsättningar för eleverna att successivt utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Verksamhetsbesök och intervjuer bekräftar att eleverna har en förmåga att arbeta i demokratiska former och ger uttryck för att vara motiverade och känna lust att lära.

Intervjuade, elever, föräldrar och lärare uppger att miljön är trygg såväl fysiskt som psykosocialt. När problem uppstår anser såväl elever som föräldrar att åtgärder från de vuxnas sida vidtas utan dröjsmål.

Sammanfattning

Eleverna i Montessoriskolan Trilobiten bedöms nå goda resultat gällande normer och värden och ges stora möjligheter till inflytande över utbildningen. Måluppfyllelsen i ämnena svenska, matematik och engelska är god, för övriga ämnen bör skolan skaffa sig en samlad bild.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill granskas om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I Montessoriskolan Trilobiten är elevernas inflytande över det egna lärandet (se under rubriken Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen) en central utgångspunkt för det pedagogiska lärandet. Ansvar för och delaktighet i verksamheten i stort utövar eleverna bl.a. i klassråd och elevråd. Klassråd genomförs varje vecka och elevråd cirka en gång i månaden. I klassrådet diskuteras frågor som rör den egna klassen eller sådana som berör hela skolan och som förs vidare till elevrådet. Eleverna anser att deras synpunkter och önskemål hörsammas.

Skolan arbetar målmedvetet med frågor rörande normer och värden bl.a. i form av schemalagda samtal utifrån läromedlet Lions Quest och s.k. kill- och tjej-snack. Fadderverksamheten utgör enligt lärarna en viktig grund för arbetet. Kamratstödjare som utses bland eleverna i de högre årskurserna har till uppgift att bl.a. observera hur stämningen är på rasterna. En lärare har ansvaret för att stödja arbetet i de representativa elevgrupperna.

Eleverna känner väl till skolans ordningsregler och anger att det är kamratstödjarna tillsammans med lärarna som utarbetat dessa. Om elever bryter mot reglerna förs samtal med berörda och föräldrarna meddelas genom en lapp hem som skall återsändas underskriven. En särskild lapp riktad till föräldrarna är utformad att användas vid bruk av ovårdat språk.

Vid inspektionsbesöket hade Montessoriskolan Trilobiten ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlade dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den

nya lagens (SFS 2006: 67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier. Skolan är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Skolans formella samverkan med föräldrarna sker i skolrådet i vilket föräldrarepresentanter med barn i förskolan, förskoleklassen och skolan samt skolledning och representanter för personalen ingår.

Innehåll, organisering och arbetsätt i undervisningen

Utifrån läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, de nationella kursplanerna och ett Montessoripedagogiskt synsätt har s.k. ämnesplaner utarbetats. Planerna utgör planeringsunderlag anpassade för elevernas individuella arbete. Skoldagarna är indelade i långa förmiddagspass för ” eget arbete ” och mer styrda lektioner eftermiddagstid. Utgående ifrån den planering som skrivs in i loggböckerna ges eleverna möjlighet att välja ämnesområde och aktivitet och därvid utnyttja det undervisningsmaterial framställt för varje moment som finns lätt tillgängligt i och i anslutning till klassrummet. Arbetet sker i åldersblandade grupper. Verksamhetsbesöken visar att skolan ger eleverna goda förutsättningar för arbete i egen takt med läraren som handledare. I en enkätundersökning ”Hur bra är vår skola?” genomförd våren 2005 anger alla elever med något undantag att de får vara med och planera sitt arbete och 90 procent att de tar ansvar för sitt arbete, 10 procent att de gör det ibland eller inte vet. Inspektörerna bedömer att skolans mål och planering ligger i linje med nationella mål och riktlinjer.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Montessoriskolan Trilobiten använder sig av samma uppsättning diagnoser och prov som den kommunala skolan för att kartlägga elevers eventuella behov av särskilda stödinsatser. För arbetet kring barn i behov av särskilt stöd är en lärare med särskilt samordningsansvar utsedd med uppgift att bl.a. handleda resurslärare och tillse att dokumentation upprättas i samband med elevvårdskonferenser och att åtgärdsprogram upprättas. De åtgärdsprogram inspektörerna tagit del av är av god kvalitet. Individanpassning och stöd inom klassens ram genomförs utifrån de individuella utvecklingsplanerna (se nedan), i vissa fall med extra stödinsatser i form av resurslärare. Intervjuade föräldrar anser att eleverna får stöd i erforderlig utsträckning

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Inspektörerna bedömer att skolan har en god organisatorisk planering för sin uppföljning. Av denna framgår tider för genomförande av test och utvecklingsamtal, rutiner för upprättande av individuella utvecklingsplaner, arbetet med loggbok etc.

Även på det individuella planet fungerar utvärderingen väl. Eleverna får i undervisningssituationen en kontinuerlig återkoppling på sin arbetsinsats. Trots att utvecklingsamtal inte är ett krav i en fristående skola som inte har rätt att utfärda betyg genomförs i Montessoriskolan Trilobiten sådana samtal varje ter-

min. Samtalen utmynnar i individuella utvecklingsplaner, i vilka överenskommelser om mål, insatser och tidpunkt för utvärdering fastställs. Planerna omfattar både kunskapsmål och mål som rör den personliga utvecklingen.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Av skolans dokumentation och intervjuer med skollledning och lärare framgår att skolan bedriver ett kontinuerligt förbättringsarbete som dock inte alltid tar sin utgångspunkt i systematiska analyser av resultaten. Skolan har en kvalitetsredovisning för 2005. Redovisningen är en sammanställning av arbetslagens självvärdering av ett antal målområden utifrån Skolverkets BRUK-indikatorer men anger inte tydligt vilka resultat eleverna uppnått och vilka åtgärder skolan avser vidta för förbättrad måluppfyllelse. Inspektörerna vill påpeka att en revidering av förordningen om kvalitetsredovisning trätt i kraft den 15 augusti 2005. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. Skolans kvalitetsredovisning skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Ledning och intern kommunikation

Montessoriskolan Trilobiten drivs av ett aktiebolag, Montessoriskolan i Linköping AB. Aktiebolagets styrelse består av bolagets två ägare, rektor som tillika är verkställande direktör och föreståndaren för förskolan, samt två externa ledamöter. Dessa senare har rollen som ”kompetensreserv” och utgör ett stöd för ägarna. Styrelsens uppgift är att fastställa mål och budget för verksamheten och ansvara för förvaltningen av bolaget, den verkställande direktörens att ansvara för den dagliga verksamheten. Rektor, föreståndaren för förskolan och en biträdande rektor om 20 procent utgör skolans ledningsgrupp. Rektor som genomgått statlig rektorsutbildning är väl förtrogen med den dagliga verksamheten. Personalen träffas varje vecka i arbetslags- och lärarmöten för planering och uppföljning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer skolans arbete med värdegrundsfrågor och arbetsmiljö vara väl fungerande och att eleverna ges goda möjligheter till ansvar för och inflytande över sin utbildning. Skolans utvärdering av lärandet fungerar väl. Kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav men bör i högre grad ta sin utgångspunkt i en analys av resultaten.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information att skolan står öppen för alla i föreskriven utsträckning, om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Utbildningen skall även vara avgiftsfri.

Bestämmelser finns i bl. a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Montessoriskolan Tribolitens beslut om godkännande omfattar även grundsärskola. Innevarande läsår går dock ingen elev i denna skolform men skolan räknar med att ta emot särskoleelever under nästa.

Skolans informationsbroschyr och hemsida ger information om att skolan står öppen för alla. För närvarande har skolan ingen kö men vid urval av elever finns fastställda principer för intagning. Dessa är ködatum och syskonförtur. Under utredningen har uppmärksammats att skolan har anmälts för påstådda brister vid mottagande av elev. Detta ärende handläggs enligt särskild ordning inom Skolverket.

Språkvalet i årskurs 6 omfattande spanska, tyska och franska studeras på en närliggande fristående skola. Inspektörerna vill påpeka att möjligheten att överlåta undervisningen till en annan huvudman är begränsad för en fristående skola. Huvudmannen bör beakta detta vid organiseringen av språkvalet.

Modersmålsundervisning anordnas efter skoldagens slut i kommunens regi.

Eleverna har tillgång till skolsköterska en förmiddag i veckan. Skolan har ett avtal med Linköpings kommuns Elevhälsa avseende köp av medicinsk ledningsfunktion.

Samtliga lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolan har läromedel och annan utrustning av god kvalitet.

Utbildningen är avgiftsfri.

Trots ett negativt resultat efter finansiellt netto för räkenskapsåret 2004/05 bedömer Skolverket att såväl elevunderlaget som huvudmannens ekonomiska situation uppfyller de krav på stabilitet som ställs på en fristående huvudman.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans förutsättningar att bedriva utbildning är goda.

Datum	Ort
2006-09-13	Linköping

Karin Nilsson
Per Lennermark